

IZHAJA VSAK DAN

teži ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe, se predajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornberga itd. Zastarele števe, po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inštatni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 200, za pol leta Kren 100.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rekepi se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“ — Nataniela Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Državni zbor razpuščen.

Nove volitve določene za 10. junij 1911.

DUNAJ 30. V parlamentarnih krogov se govori, da je dekret o razpustu državnega zbora že podpisan.

Ministrski svet je na podlagi tega baje določil nove volitve za dne 10. junija.

DUNAJ 30. Kakor je zvedel c. kr. koresp. biro, je državni zbor s cesarskim patentom od današnjega dne razpuščen in je zaukazano, da se takoj razpišejo nove volitve.

DUNAJ 30. Jutrnja „Wiener Zeitung“ priobči v svojem neuradnem delu sledeči razglas: V uradnem delu priobčuje „Wiener Zeitung“ najvišji patent, s katerim je razpuščen državni zbor. Številni glasovi, ki so čim dalje bolj silili na dan, dokazujejo, da ni ta odredba prišla nepričakovano, marveč se je zdelo, da so dogodki zadnjega časa vedno bolj silili v smer za razpust zbornice. Ta beseda tvori, ne da bi od strani vlade padla tozadevno kaka izjava, v vseh političnih krogih naravnost signaturo za bodoči razvoj stvari.

Med nadami, ki so spremljali to novo zbornico o priliki njenega prvega sestanka, je bila tudi ta, da bo nova zbornica, ki se ima samo narodnim kompromisom zahvaliti, za svojo ekzistenco, tudi s svojim delovanjem blagodejno vplivala na narodna nasprotstva, da se medsebojno sporazumljenja in odjenjavanja narodov drug drugemu poglubi in na ta način polagoma doseže združenje moči v državi.

Žal, da se te nade niso izpolnile. Takoj od začetka je bila nova ljudska zbornica predmet narodnih preprirov, ki so postajali vedno ostreji in ki so v kratkem času zavzemali obstanek parlamentarizma ogrožujoče oblike, o katerih se je mislilo, da pripadajo že minulosti. Priznati treba, da je zbornica sama opetovano poskusila, da bi vsaj za gotovo dobo s spopolnitvijo zborničnega poslovnika, omogočila parlamentarna dela. Res se je na ta način tudi posrečilo deloma omejiti škodljive posledice obstrukcije. Vendar ni bila popolnoma odstranjena.

Vlada je storila vse mogoče, da bi se zboljšale razmere in tudi v zbornici se je našla večina, ki je bila pripravljena vlado podpirati in rešiti ustavne dolžnosti.

Vse to pa je preprečila opozicija, ki je zahtevala premembo zistema.

Vlada si je prizadevala na vse načine, da bi se razmere konsolidirale, a pogoj opozicije ni mogla sprejeti. Po mnenju vlade je možna v tej zbornici le večina, ki je narodno nepristranska.

Nekoliko statistike o razpuščenem državnem zboru.

Ob mrtvaškem odru prve zbornice poslancev, ki je bila izvoljena na podlagi splošne in enake volilne pravice, bo čitatelje gotovo zanimalo nekaj podatkov glede sestave te zbornice. Volitve so se vršile dne 14., ožje volitve 31. maja 1907. Volilno pravico je imelo 5.540.738 državljanov. Od teh se jih je udeležilo volitev 4.677.636, to je, 84,4%. V deželah, kjer je bila volitev obvezna, je volilo 93% volilcev. Volilna obveznost je veljala v dolnji in gornji Avstriji, Solnograški, Predaleški, Moravski in Sleziji. Od 4.677.638 oddanih glasov so

jih dobili Nemci 1.775.554, Čehi 1.075.547, Poljaki 658.668, Rusini 596.091, Slovenci 161.196, Italijani 123.853, Hrvati 81.275 in Romuni 51.422. Drugi glasovi so bili razpršeni in se jih ne more razdeliti po narodnosti. Med 516 poslancev je bilo izvoljenih: 231 Nemcev in sicer 85 liberalcev, 96 krščanskih socijalcev, 49 socijalistov, 1 nemški narodni socijalist; Poljakov je bilo 80, Čehov 107 (med temi 23 socijalistov), Rusinov 33, Slovencev 24, Hrvatov in Srbov 13, Italijanov 19, in Rumunov 6. Od 516 poslancev, ki so bili izvoljeni leta 1907, jih je umrlo 18, 18 jih je pa odložilo mandate; od teh 36 mandatov so bili sedaj štirje izpraznjeni, drugih 32 je bilo že izpolnjenih z novimi volitvami. V primeri z oddanimi glasovi bi bili morali imeti Nemci le 197 mandatov, ki so jih imeli 238, Čehi bi jih bili morali imeti 114, a so jih imeli 107. Najbolj pa so bil tepeni Rusini, ki bi morali imeti v razmerju s številom in svojimi volilci 66 mandatov, a so jih imeli le 33!

Poziv češkega kluba Bienenrth.

Predsedstvo skupnega češkega kluba objavlja poziv, naslovljen na ministrskega predsednika barona Bienenrtha, naj dokaže svojo trditve, storjeno na konferenci voditeljev majoritetnih strank, češ, da so bili Čehi za ceno nekoliko ministrskih portfeljev pripravljeni odnehati od svojega opozicijskega stališča. Izjava protestira proti tej, za ves narod češki žaljivi pripombi ter zahteva faktičnih dokazov za nje resničnost.

Posl. Masaryk o krizi.

Državni poslanec prof. Masaryk je o sedanjih parlamentarni krizi izjavil sledeče: „Jaz vidim bližnji vzrok sedanje krize v zagrešeni finančni politiki. Majoritetne stranke so se v delegacijah zelo dvojumljivo izrazile napram zahtevam vojne uprave in mornarice. Po mojem mnenju so bili ti dvomi opravičeni. Finančni položaj države ne prenese teh prevelikih zahtev. Tudi v parlamentu so vladne stranke izrazile svoje pomisleke radi finančne politike vlade. Radi tega postopanja je prišla v zbornico negotovost. Šibkost in brezprogramnost majoritetnih strank sta pravi vzrok sedanje ne-prijetnega položaja. Te stranke so na znotraj ošibljene in razruvane. So vladne stranke, a ne vodijo vlade. Bienenrtha, ki se je zanašal na njihovo pomoč, so pustile na cedilu. Kaj naj vlada pridobi s eventualnim razpustom zbornice, to mi je za sedaj uganjka.“

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

BUDIMPEŠTA 30. Zbornica je nadaljevala specijelno debato o proračunu. Postavke „Državni računski dvor“, „Upravna sodnija“ in „Ministrsko predsedstvo“ so bile sprejete brez debate.

Pri postavitvi „Reška gubernija in hrvatsko Primorje“ je posl. Dezider Polonyi protestiral, da Hrvatje pohrvatujejo Reko. Hrvati da nimajo nikake pravice do Reke.

Grof Albert Apponyi je protestiral proti včerajšnji izjavi Bela Polonyi-ja, da je imela železniška pragmatika le namen, razrušiti dobro razmerje med Ogrsko in Hrvatsko.

Govornik je potem izjavil: Tudi jaz

praviti zakon — tu potrebuje zviti, prekanjenih ljudi, ki bodo znali pregovoriti obe stranki ter ju zvezati, še predno bosta razumeli.

Drugi dan je odšla baronica na pot. Ker vicebana ni bilo v Zagrebu, se je odločila, da ga poišče na njegovem posestvu Belcu, ali pa kjer koli že v Zagorju. Giti je rekla, da ima važne posle z vicebanom, ki pa morajo ostati tajni. Čez nekoliko se je baronica vrnila z vicebanom v Zagreb.

„Prosim vas, dragi viceban, delajte hitro in pametno, ne bo zastoj!“ je priporočala Giti stvar Najšiču. „Vi ste bili protonotarjev varuh in njegovim bratom in sestram, če le koga uboga, bo vas. Omožili ste tudi protonotarjevo sestro Cecilijo z Bedekovičem...“

„Kar pa sem zelo slabo zadel“ — se je nasmejal viceban. „Ne želim, da bi bil tudi ta tako srečen, kakor je Bedekovič s svojo soprogo...“

„Protonotar in Gita sta človeka druge vrste“, je pristavila baronica, „ne bojim se, da bi bil njiju zakon nesrečen. Samo, da vi, carissime, storite svoje, ne bo vam žal, ali me razumete?...“

„Vem, vem!“ je hitel viceban zadovoljno, da se mu obeta nagrada, za katero

imam utis, da zasleduje vlada na Reki hrvatsko politiko in da se vrši na Reki močan proces pohrvačevanja, kakor so bila v Dalmaciji italijanska mesta pohrvačena. V interesu Ogrske je, da Reka ohrani svoj italijanski značaj.

Posl. Batthyany je kritikoval vedenje sedanjega reškega guvernerja, ki žali Madjarom prijazno italijansko prebivalstvo. Obžaloval je, da pod vlado ministrskega predsednika napreduje pohrvačenje z velikanskimi koraki. — Recept je isti, kakor oni, ki se ga je svoječasno rabilo v Dalmaciji, kjer se je vsako italijansko gibanje ovajalo kakor irredentistično tendenco.

Ministrski predsednik K h u e n - H e d e r v a r y je pripomnil da je pohrvačevanje reškega prebivalstva naravna posledica zemljepisnega položaja Reke. Vsa okolica Reke je hrvatska. Pohrvačenje se ne povspešuje, niti se je more ovirati. Isto se vrši samo ob sebi; niti vlada niti reška mestna uprava, ki se že desetletja nahaja v rokah Italijanov, sta povspeševala pohrvačenje, marveč sta se trudila, da isto preprečita, da šla sta celo v tem oziru večkrat predaleč in sta bila nepravilna, kar se je pozneje tudi maščevalo.

Vlada zasleduje tudi dalje nasproti Reki dosedanje politiko. Mi se moramo dati ob naši politiki voditi od tega, da je oni naš prijatelj, ki povspešuje našo politiko na Reki. Doslej so bili Italijani, ki so zasledovali to važno politiko. Mi nimamo poudarka, da bi opustili naš dosedanje zistem, toda mi moramo imeti za našega prijatelja za vsacega, ki hoče biti naš prijatelj. Grof Apponyi je stvar tako opisal, kakor da bi bila slavizacija, kateri je izložena sedaj Reka, posledica takozvane državne politike, kakor je prišla do izraza tudi v slavizaciji Dalmacije. V resnici so bila mesta v Dalmaciji pred 30 do 40 leti večinoma poitalijancena. — Čim je bilo v Avstriji uvedeno ustavno življenje in je prišla do izraza volja prebivalstva, se je spremenil položaj in tudi mesta so se spremenila primerno prebivalstvu Dalmacije. Z nova so postala hrvatska mesta. Nam ne gre zato, kdo je Italijan ali Hrvat, marveč kdo je prijatelj Madjarom. (Živahna pohvala na desnici).

Posl. Batthyany je hotel pojasniti svoja izvanja, predsednik ga je pa opozoril, naj se drži določeb poslovnika. Batthyany je nadaljeval svoja izvanja, predsednik ga je zopet opozoril, nakar se je odvedal besedi. — (Dolgotrajni hrup na levi).

Italijansko ministerstvo sestavljeno.

RIM 30. Ag. Stefani poroča: Novo ministerstvo je sestavljeno. Kralj zapreže ministre ob 5. uri popoldne. — Ministerska lista je identična z ono že sporočeno.

Konferenca ogrskih škofov.

BUDIMPEŠTA 30. Danes popoldne se je vršila v budimski primacijski palači konferenca rimsko- in grško-katoliških škofov Ogrske. Predsednik je priobčil, da je sv. Stolica za dobo dveh let dvignila dekret, po katerem ne smejo duhovniki delovati v finančnih zavodih in zadrugah.

Stanje ruskega ministra Sasonova.

PETROGRAD 30. (Petr. brz. agentura). Minister za unanje stvari ni minolo noč spal skoraj nič. Njegovo stanje je manje polvoljno.

je bil pripravljen storiti vse. „Poskusim vse, kar se le da storiti in kolikor jaz znam.“

„Da, tako... Vi ste star lisjak!“ se je zakrohotala baronica v znak zadovoljnosti z vicebanom ter ga potipljala po rami.

Viceban se je lotil te stvari samo radi nagrade, o kateri mu je neprenehoma govorila baronica, vedoča, s čim si more pridobiti vicebana; kajti drugače je rajše videl, da ni imel nobenega opravka s protonotarjem, ki ga ni spoštoval, ne ljubil, ker je dobro vedel, kako je gospodaril viceban s premoženjem polkovnika Gavre Škrlice, da si je precej spravil na varno v svoj žep.

Razventega je bil protonotar tudi razumen, samostojen v značaju, ki je vedno znal le po svoje misliti. Viceban mu ni od daleč bil kos po razumu, in zato je moral pri vsej svoji zvitosti zelo oprezo postopati, da ni pokvaril vsega načrta.

Ko je viceban prišel k protonotarju, ga je našel s pismom v roki, stoječega pri oknu.

„Ave Peter!“ je pozdravil viceban protonotarja, nudeč desnico svojemu nekdanjemu varovancu, dočim si je z levico brisal čelo, ki je bilo premrzlo od hudega mraza.

„Umilimus servus, domine magnifice!“

Italijansko narodno slavlje.

SOFIJA 30. (Bolg. ag.). Povodom 50-letnice ujedinjenja Italije sta bili med carjem Ferdinandom in kraljem Viktorjem Emanuelom izmenjeni priprčni pozdravni brzojavki.

Ruska vojna mornarica.

PETROGRAD 29. V današnji seji dume je poročevalec povdarjal, da se uprava vojne mornarice ne more pritoževati, da jej manjka denar, ker je duma dovolila znatne izvanredne kredite. Čas je, da se začne graditi nova flota. Pomočnik ministra vojne mornarice Grigorij je rekel, da se je začelo z vsem možnim požurjenjem izvrševati flotni program. V tej dobi bo v baltiškem morju prvokrat organizirana nova vojna eskadra, ki bo tvorila začetek razvoja flotile. Nastopile so nekoliko boljše razmere v gradnji ladij.

Minulo leto sta bila spuščena v morje dva dreadnoughta, katerim sledita v kratkem dva druga. Stanje osebja in materijala za vojno je v najboljem redu.

Silni viharji v Italiji.

PALERMO 29. Minulo noč je razsajal tu hud vihar, ki je povzročil veliko škodo na poslopih. Dimnik neke hiše je padel na streho sosedne hiše, ki se je posula in pokopala pod seboj mnogo spečih oseb. Pri zadetvanju ognegascsev se je posrečilo, da so izvele ponesrečene težko ranjene izpod razvalin. Bili so odvedeni v bolnišnico. V limeresci je vihar odtrgal neko usidrano ladjo, ter jo vrgele proti obrežnemu zidu. — Moštvu se je posrečilo, da se je rešilo.

RIM 29. Silen južno-vzhodni vihar je skoraj dva dni zagrinjal vso apeninsko Italijo v rumen sopar in v prašni oblak in se je danes opoludne razvil v orkan, ki je uničil polja izlasti v južni Siciliji. Ob obali Sicilije, Kalabrije in Lacijuma je bilo vrženih proti obrežju več jadenic. V Rimu je vihar precej hudo poškodoval razstavni park onstran Tibere in tostran reke v Vigna Cartoni poškodoval ruski paviljon in razbil nekoliko šip ogrskega paviljona.

Roparji oplenili vlak.

NOWO-RADOMSK 30. (Petr. brz. ag.). Pri postaji Widzow so sinoči roparji vstavili osebni vlak in ugrabili 80.000 rubljev, določenih za plače uradnikov. Pri napadu sta bila ranjena tudi dva potnika. Iz Cestohava je bil proti roparjem odposlan en huzarski polk in dve stotniji pehote.

Nov Zeppelinov zrakoplov.

FRIEDRICHSHAFEN 30. Novi Zeppelinov zrakoplov „Ersatz Deutschland“ je danes predpoludne ob ugodnem vremenu pod vodstvom grofa Zeppelina poletel v zrak in se je po vožnji 50 minut gladko spustil pred lopo.

TURČIJA.

Morilec podpolkovnika Schlichtinga obsojen na smrt.

CARIGRAD 30. Vojno sodišče je obsodilo morilca podpolkovnika Schlichtinga na smrt. Za ta slučaj je vlada že prej sklenila, da da morilca ustreliti vzlic nevarnosti, ki bi jo eksekucija izvala ob sedanjem razburjenju Albancev.

CARIGRAD 30. Morilca podpolkovnika bodo v soboto ustrelili. Ko so morilcu naznanili, da je podpolkovnik umrl, je bil globoko ganjen in je jokal.

CARIGRAD 30. Sultan je danes opoludne podpisal smrtno obsodbo proti mo-

je odzdravil protonotar ter položil pismo na pisalno mizo.

„Ali je kaj novega?“ je vprašal viceban, kažoč na pismo.

„Ban mi piše,“ je odgovoril protonotar. „Prosi me, da naj pridem takoj v Varaždin. Hoče, da skupno z menoj prouči zapisnike skupščin in konferenc, ker se želi natanko poučiti v vseh javnih poslih kraljevine.“

„Potrebuje te za informatorja... ali misliš dolgo ostati?“

„Tega še sam ne vem. Morda bo trajalo več časa, ker razven tega hoče, da uredimo neko važno stvar,“ je odgovoril protonotar.

„Secretum officii? (službena tajnost?) je vprašal viceban, videč, da protonotar ne govori dalje o tej važni zadevi.“

„Ni... Gre za moslavaške kmete, ki se puntajo svojim grajščakom. Ban je odredil, da z ene strani pritisnejo na kmete banovci, a varaždinski vojaki z druge. Banovci so že odšli, a varaždinski polkovnik Mikašinovič noče poslušati. Pravi, da se njegovi vojaki za Pruse, ne pa za kmete, in da tem ne gre vsa stvar prav nič v mar.“

(Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič.
Poslov. Štefan Klavs.

Na to sta se poslovila. Baronica ni ničesar povedala Giti o tem razgovoru. Brez dvoma bi ponosno vdovo zelo razžalilo, ker ni hujših besedi za žensko, nego kadar mora slišati: „ne mara te, ker si prestara zanj!“

Po tem razgovoru je pričela baronica razmišljati, kaj naj stori, da bi se poroka kmalu izvršila. Naposled se je domislila, da mora poklicati na pomoč udanega zaveznika. Spomnila se je takoj vicebana Najšiča. Bil je na glasu mešetarja, pa je s tem tudi obogatel. Če je bilo treba napraviti uporo, ki naj koga prezre, so klicali Najšiča; ako se je prodajalo posestvo, hiša, je bil vedno Najšič priča pogodb; če je bilo treba prisiliti koga v ženitev, vselej je moral to storiti mojster Najšič.

Baronici ni bil povšeči radi teh nelepkih lastnosti, a v taki stvari, kjer treba na-

rilcu polkovnika Schlichtinga. Morilca ustrele v soboto.

CARIGRAD 30. Vojna sodnija je obsodila na smrt albanskega vojaka, ki je ustrelil podpolkovnika Schlichtinga. Vlada je odločila, da se ima morilca takoj obesiti, dasi je gotovo, da bo to grozno razburilo Albance.

Udovi ubitega bo turška vlada plačevala mesečno rento v znesku 1700 mark mesečno.

Vojni minister Šefket paša je naprosil nemškega poslanika, naj Nemčija iz tega žalostnega slučaja ne napravi diplomatsko vprašanje, kar je poslanik obljubil.

CARIGRAD 30. Vojno ministerstvo je dalo poveljnikom armadnih zborov v evropejski Turčiji navodila naj postopajo najstrožje proti četnikom, ako bi se kje pojavili.

CARIGRAD 30. Z ozirom na razpoloženje, ki vlada med Albanci, je vlada sklenila odstraniti iz Carigrada albanske vojake in jih premestiti v anatomske posadke.

CARIGRAD 30. Veliki vezir in vojni minister sta sklenila odpustiti na črnogorsko mejo več oddelke vojaških čet.

RIM 29. „Tribuna“ je prejela od ugledne osebe v Skadru nastopno brzojavko: Položaj je skrajno resen; bojimo se, da se dvigne vsa Albanija.

Velik požar v Albany-ju.

ALBANY 29. Zapadni del mestnega kapitola je popolnoma pogorel. Požar je nastal v tretjem nadstropju vsled kratkega stika. Zgorela je tudi dragocena državna knjižnica z nenadomestljivimi rokopisi in knjigami. Skode je 8 do 10 mil. dolarjev (okolu 50 mil. K). — Albany je oficijelno glavno mesto države New-Jork in leži ob desnem bregu reke Hudson. Novi kapitol so pričeli graditi leta 1868. Državna knjižnica je štela več stotisoč knjig in poseben dragoceni rokopisov, ki so jih ameriški milijonarji podarili tej knjižnici.

Organizacija našega „Političnega društva“.

Odbor političnega društva „Edinost“ se je v seji dne 29. t. m. pečal s predmetom, kateri je bil že opetovano na dnevnem redu njegovih posvetovanj in ki je vsled nepričakovane razpusta poslanske zbornice pridobil dvojno aktualnost.

V Političnem društvu, ki se mora v svojem, vse tržaško ozemlje obsegačem delovanju oslanjati predvsem na pomoč zborov marljivih, zanesljivih in izkušenih zaupnikov, se je vedno pretresavalo vprašanje, kako dati temu zboru neko organizacijo, da bi se z njim še spopolnilo zveze med odborom na eni in pristaši Političnega društva na drugi strani, v svrhu čim uspešnejšega skupnega delovanja za obče narodne koristi.

V resnici so se naše politične razmere v mestu in v okolici razvile tako, da zahtevajo izpolnitve naše politične organizacije, ki naj pomnoži gibčnost in bojno moč naše narodne vojske.

Pristaši političnega društva, predvsem narodno zavedni delavci pri sv. Jakobu so sporazumno z društvenim odborom prvi v mestu izvršili važen korak na potu name-ravane podrobnejše politične organizacije, izvolivši iz srede članov političnega društva nekaj zaupniški pododsek, ki je že marsikrat bil v izdatno podporo odboru političnega društva.

V okolici so obstojali in obstojijo deloma tudi danes po raznih okrajih več ali manj tesno združeni taki odbori zaupnikov političnega društva.

Čas je, da se ti, že pripravljeni elementi sklenejo v stalno organizacijo, ki bo služila gori omenjenim nalogam in ki bo obenem tvorila politično šolo za našo tako navdušeno in požrtvovalno mladino, kateri je le treba prave prilike, da pokaže vse svoje vrline.

Naglasiti je, da ne gre tu za nikako novo napravo, nego le za to, da se spopolni v podrobnem ono, kar je v glavnem že podano in kar je pri vseh važnejših političnih akcijah poslednjih dveh desetletij pokazalo svojo živo, svojo zmogovalno silo: organizacija namreč našega političnega društva, oprta na požrtvovalnost posameznikov in na narodno zavest, da, na narodno vest in poštenost našega slovenskega ljudstva, složnega v zasledovanju visokih ciljev, ki jih je usoda postavila slovenskemu narodu na Tržaškem.

Organizacija za okolico se opira na krajevno razdelitev. Za vasi, kjer je naseljenost bolj na kupu, pojedini zaupniški odbori; za okraje, kjer je prebivalstvo bolj raztreseno, tudi po več takih odborov.

Za mesto se bo organizacija morala prilagoditi posebnim razmeram, povsem različnim od onih v okolici. O tej organizaciji se bo odbor političnega društva posvetoval še podrobneje, zaslišavši tudi mnenja iz krogov društvenih zaupnikov.

Ko bo delo dovršeno, se hočemo povrniti k predmetu; za danes smo pristaše našega političnega društva hoteli le obvestiti o nameravani ukrepi. Kakor smo začetkom omenili, daje iznenadni razpust državne zbornice spopolnitvi naše politične organizacije podvojen pomen. Dala sreča našega naroda na Tržaškem, da se ta orga-

nizacija v bližnji volilni borbi izkaže doraslo svoji nalogi in zopet, kakor v prejšnjih letih, takšno, kakoršna ima zares biti: ne torišče jalovega snovanja posameznikov, nego združitev zdrave politične misli z zavednim, discipliniranim delovanjem vseh za eno, skupno stvar.

Agrarno gibanje v Bosni.

—b— Iz Bosne dohajajo vesti, da je v okolici Derventa zopet opažati gibanje kmetov. Kmetje nočejo plačati tretjine. Posredovati morajo orožniki. Takozvana „kolovodja“ gibanja Belošević in Mandić sta izročena sodniji.

Kmetstva gibanja se torej zopet ponavljajo! In vse kaže, da hoče letošnje gibanje zavzeti več dimenzije nego v minoletem letu. Narod se upira. Tisti kmet, ki je bil še v turški državi najmanje uporen element, se vzbuja in zahteva svojo človeško pravico.

Taki glasovi prihajajo torej iz Bosne. Med tem pa gledamo na drugi strani, v bosanskem deželnem zboru, drugo sliko. Vladi se je posrečilo, da je pažno odvrnila od ekonomskih interesov na drugo stran. Poprej je imela vlada za seboj samo muslimanske fevdalce, ki morajo biti z vlado radi svojih interesov. Nu, vlada je s pomočjo muslimanov pridobila tudi Hrvate in s tem večino v deželnem zboru, ki odobruje vladi proračun in nje načrt za fakultativni odkup kmetov. Pridobivši Hrvate je vlada potisnila Srbe v opozicijo in jim je — po receptu „divide et impera“ — dala vzrok za medsebojna brezkoristna politična natezanja in praskanja s Hrvati. Tako vidimo sedaj poprej složne Hrvate (Mandićeve grupe) in Srbe v najhujšem narodno šovinističnem boju. Ti poslednji pa so v tem sporu izgubili izpred oči važnost ekonomskih vprašanj.

Kmeti upori so torej našli bosanski sabor razcepjen tako, da ni sposoben, da bi ukrenil kaj koristnega. Vlada si je napravila teren in sedaj more loviti — v motnem.

Dnevne novice.

Proces proti rusinskim dijakom, ki so obtoženi radi znanih izgrediv na Ivovskem vseučilišču se vleče zelo počasi. Od 60 pozvanih prič je bilo dosedaj zaslišanih šele dobro polovico. Dve prič, vseučilišnega laboranta Thasza in stavbenega mojstra Molkovskega so obtoženi dijaki spoznali, da sta streljala na nje! Kljub temu sede na zatožni klopi dijaki, dočim so prave krivce pozvali na zaslišanje kakor prič!

Nemci imajo prav, da imenujejo Galicijo — Skandalicijo.

Portugalski jezuitje na Tirolskem? Iz Inomosta se poroča, da so začela z lastnikom neke šole v Höttingu pri Inomostu in lastnici sosednjih zemljišč pogajanja za nakup od strani jezuitov, ki so prognani iz Portugalske.

Odstop ruskega ministra mornarice. Ruski minister mornarice Vajedovsky je podal demisijo. Stori je to zato, ker je mornariški odsek dume izjavil, da je njegov načrt za novo oboroženje črnomoške flote za nič. Njegov naslednik postane bržkone njegov dosedanj pomočnik, admiral Grigorovič.

Razpust češkega deželnega zbora? Govori se, da bo v kratkem češki deželni zbor razpuščen. — Češki namestnik grof Thun se je te dni mudil na Dunaju, kar se spravlja v zvezo z razpustom.

Naddreadnought. — Iz Italije prihaja vest, da misli vlada graditi dreadnought, ki bo stal 75 milijonov frankov!

In tako gre naprej to brezsmiselno tekmovalstvo, kateremu se ne vidi ne konca, ne kraja!

Vesten ruski časnika. Iz Soluna poročajo dne 20. t. m.: Varšavski časnika Sokolov je bil aretiran v vili Allatini, ker je hotel priti do odstavljenega sultana Abdul Hamida. Potem ko se je dovoljno legitimiral in je bila dogovorna njegova istovetnost, je bil izpuščen. Danes predpoludne pa je bil zopet aretiran v vili Allatini. Rekel je, da je dobil od svojega lista nalog, da se ne sme ustrašiti nikakega sredstva, da dozna, če je bivši sultan mrtev in če se smrti le skriva, ali če še živi. V ta namen da je dobil znaten znesek denarja, da bi mogel podkupiti vojake, ki stražijo vilo. Včeraj mu se je posrečilo, da je, preoblečen za vojaka, stopil v vilo, a ga je pri tem ustavil službojuči častnik, ter ga dal aretirati. Vojak, ki je bil na straži, in ki se je dal podkupiti, je bil odveden v zapor. Časnikar bo baje izgnan iz Soluna.

Ferrerjeva debata v španski zbornici. Iz Madrida 29: Na razpravi Ferrerjeve stvari je danes pravosodni minister zagotovil v zbornici, da so dogodki, pri katerih je bil udeležen Ferrer, spadali pred vojaško-sodno jurisdikcijo, kajti tvorili so dejansko stanje upora. Minister je skušal dokazati, da se je med procesom proti Ferrerju postopalo po zakonitih predpisih.

Bolgarski vojaški ataše na Dunaju odpoklican. Z Dunaja javljajo, da je bolgarski vojaški ataše na dunajskem dvoru polkovnik Asjen Papadopov odpoklican s svojega mesta.

Predsedstvo mestnega sveta v Parizu obišče meseca septembra tek. leta Prago.

Državni zbor je imel od leta 1907 do danes 275 sej. Predloženih je bilo 8300 in-

terpelacij, členi parlamenta so uložili 9190 predlogov, med temi 490 nujnih, vlada je uveljavila 250 predlogov. — V gospodski zbornici so bile predložene 4 interpelacije, 42 vladnih predlogov in 22 od strani členov gospodske zbornice.

Španska uvede splošno vojaško obveznost. Tozadeveni zakon je vsprejel že tudi senat.

Romunski proračun. Iz Bukarešta 29: Ministerski predsednik Carp je danes predložil zbornici proračun. Dohodki so proračunjeni na 477,745.230, stroški na 461,076.942 frankov. Sedanji proračun je za 15,924.833 frankov viši nego lanski.

Ljudsko štetje.

Štepanje po Rojanu.

Iz Rojana smo prejeli: Mahinacije ljudskega štetja v Rojanu se že tretjikrat ponavljajo. Zadnje dneve so počeli zopet vabiti poglavarje posameznih družin na sekcijo v Rojan, kjer jih skušajo na vse načine preobrtniti, naj se vpišejo za Kalabreže. Tudi po hišah na Skalisanti se je zopet prijavil priliznjeni revizor Salustja, ki skuša na vse načine nezavedno ljudstvo, posebno ženske, za italijanski občevalni jezik pridobiti. Ob-ljube jim to in ono, celo nemogoče stvari, ter pravi, da ako še niso Tržičani, da je sedaj najlepša prilika za pridobitev domovinske pravice v Trstu; vabi jih naj pridejo v tej zadevi na sekcijo. Celo vojaške prehodnice dosluživših vojakov pobira on osebno po hišah in jih zamenja s črnovojniškimi prehodnicami. To je več kot lojalno od njega, kaj ne? Na tak način se zna ljudstvu prikupovati.

Pa naj še kdo reče, da ni to uradna agitacija, ki bi morala biti na vsaki način zabranjena. C. kr. oblastnike kaznujejo naše po nedolžnem ovajane ljudi najostreje, ne da bi se prepričali, če so ovadbe resnične ali ne, uradnim agitatorjem in provzročiteljem nereda o priliki ljudskega štetja pa pusti popolnoma proste roke in se niti ne gane.

To je pravica, ki jo deli Avstrija v Trstu!

Domače vesti.

Odlikovanje. Ritmojster Oskar H u b e r deželni orožniški poveljništva št. 7, poveljnik orožniškega oddelka v mornariškem arzenalu v Puli je dobil viteški križec Fran Josipovega reda.

„Slovenec“ se hudoje na nas, ker smo priobčili došlo nam sporočilo, da je tudi kapelan v Šklednju, gosp. Miklavčič, obdaril „Legu“ povodom nje letošnjega tradicionalnega plesa. „Slovenec“ nam očita, da se obečamo na najneumnejše čenče ter vsklika. Kaj pa nas to briga!

Izjava, da so to le neumne čenče, ako kak katoliški kapelan slovenskega pokolenja podpira irredentovsko, brezversko in na pogubo slovenskega naroda delujoče društvo — ta izjava je gotovo karakteristična. Nismo pa tega dejstva zabeležili z namenom, da bi „Slovenec“ proglašali odgovornim za Miklavčičeva dejanja, pač pa nam je bil — jasen po vsem tenorju naše tozadevne notice — namen, da na tem izgledu pokažemo „Slovencu“, kako neutemeljeno in krivično je. ako on vsakogar, ki podpira našo CM družbo, sumniči kakor liberalca, brezverca in sovražnika vere, čim podpira našo družbo. G. Miklavčič podpira „Legu“ in njena stremiljenja in ostaja pri tem — katoliški duhovnik; mirno vestjo smemo torej tudi mi podpirati „Družbo“, ki s tisoči letnih izdatkov rešuje našo deco. Mi nismo delali krivice „Slovencu“, pač pa jo dela on neprestano, dan na dan, vsem svojim lastnim rojakom, ki podpirajo družbo sv. Cirila in Metoda in so uverjeni, da delovanje te družbe je naravnost življensko vprašanje vsaj za nas tu na tržaškem ozemlju. To smo hoteli naglasiti!

Dalje nam svetuje „Slovenec“, naj si ogledamo po Šklednju in drugih krajih okolice tiste narodnjake, ki skrivaj podpirajo Italijane in pošiljajo svoje otroke v Legine šole, ali pa celo volijo laške kandidate.

„Slovenec“ naj nam izvoli povedati, kdaj in kje smo mi trdili, da ni po naši okolici ljudi, ki so pozabili na svoje slovensko pokolenje?! Ravno mi smo, ki ne prestanto bijemo boj proti tem nesrečnejšem. A, hvala Bogu, doživljamo tudi zadoščenje, da je delo naše narodne stranke privedlo nazaj v naš tabor marsikoga, ki se je zdel že definitivno izgubljen. To dokazuje veljkanska razlika med nekdanj in sedaj po naši okolici, a najbolje nam dokazuje to vedenje Italijanov: nekdanj so se rogali našemu gibanju, danes se ga — boje. „Slovenec“ je hotel mahitati po nas, a je mahnil le — mimo!

Z opazko o Leginih šolah pa se je urezal v lastno meso. Mi ne pardoniramo takih grešnikov, da-si bi jih kolikor toliko opravičevala njihova nevednost, nezavednost in revščina. „Slovenčeva“ stranka na tržaškem ozemlju pa ima celo na odličnih, vodilnih mestih ljudi, ki zavzemajo prilično visoko mesto v socialnem življenju, ljudi z izdatno šolsko naobrazbo, ljudi, ki so bili nekdanj neizprosni narodni radikalci, ki se torej morajo v polni meri zavedati grdober narodnega greha, ki ga delajo s tem, da svoje otroke s pristno slovanskimi narodnimi imeni pošiljajo v Legine zavode ter se —

ako kdo jim to očita — še ponašajo s tem!!!

Neradi smo se dotaknili tega, ker ne začenjamo radi pravde, kjer smo že inrotulirali akte. Ali če smo že tako izzvani, morali smo sedaj povedati „Slovencu“, naj bo malce previdnejši se svojimi zaletovanji proti naši strani.

Jenkov večer. Na vspeh tega večera, ki bo jutri v soboto 1. aprila t. l. v „Narodnem domu“ bodo tudi tri solo-točke, ki jih bo izvajal tenor-solist g. Stefan Šink. Pel bo s spremljevanjem klavirja tri Jenkove skladbe: a) „Strunam“, b) „Dve Utvi“ in c) „Kam?“ — Ko je svoj čas bival g. Šink v Trstu, je večkrat nastopil tudi v solo-točkah in je še vsakokrat očaral poslušalce s svojim zvonkim in krepkim baritonarnim tenorjem, katerega zna tako izvrstno modulirati in nijansirati od gromkega fortissima do ljubkega, dihaajočega pianissima. Sedaj se je g. Šink na intervencijo tržaške podružnice „Glasbene Matice“, katere veren pristaš je od nje ustanovitve sem, odzval rade volje, da nastopi na tem spominskem večeru. In občinstvo, ki se — kakor čujemo — mnogoštevilno udeleži tega pevskega večera, bo gotovo s zadoščenjem zopet enkrat poslušalo našega tenorista.

Po končanem vspehu bo po taktu vojaškega orkestra tudi nepriljen domači ples, na katerem bodo vseskoz volile dame (Smo v času obče enakopravnosti!) in mislimo, da se tudi marsikateremu „starinu“ ne bo „feržmagalo“, če ga brhka mladenka ali postavno-stasita gospa s zapeljivim kniksom pritegne v zibljajoči vrtinec.

Škoda bi bilo zamuditi take prilike!

Srbsko akademsko pevsko društvo iz Zagreba v Trstu. Kakor smo že omenili, pride to društvo v Trst ter priredi v nedeljo koncert v Dreherjevi dvorani. Društvo je že po „Srpski Čitaonici“ razposlalo svoja vabila za koncert in za komers, ki bo po koncertu. Kdor še ni prejel vabila, naj se oglasi pri upravi „Srpske Čitaonice“. V programu so zastopane najodličnejše skladbe slovanskih skladateljev. Prva točka je divna skladba cerkvenega žanra „Osana vo višnjih“ (Hosana in excelsis) od slavnega ruskega skladatelja Smolenskega. Potem pride krasna patrijotična kompozicija Steve Mokranjca: „Zaigrajte srca mlada“. Ta himna se je pela prvič ob 50-letnici „Beligradskega pevskega društva“. Ta pesem se odlikuje s prekrasnim bariton solom, besede je spesnil mladi hercegovski pesnik Aleksa Šantić. Potem pride na vrsto Hajdrihovo „Morje adri-jansko“. Ta pesem izvaja „Balkan“ nena-vadno dobro, s finim nijansiranjem. Tudi hrvatski skladatelji so zastopani n. pr. z Novakovo „Sanak spava“ ter Muhačevim elegičnim „Mirom“.

Poslednja točka koncerta je herojski zbor „Sad je vreme“ (zdaj je čas) češkega komponista Havlasa.

A k tem točkam je še dodan potpouri iz „Prodane neveste“ ter overture k operi „Vlasta“, ki jih bo izvajal orkester vojaške godbe 97. polka — lahko svobodno trdimo, da bo ta koncert res vseslovanski, kakoršnega še ni bilo. Vstopnice se dobivajo pri g. Jos. Gorenjcu.

Nezaslišane nezakonitosti v stvari ljudskega štetja v Trebčah. Med 33 fabriciranimi Italijani nahaja se vpisan, kakor smo to že pred časom poročali, tudi neki Anton Možina, čevljar v Trebčah. Dana nam je bila prilika, da smo tozadevno z njim govorili ter doznali, da se je vpisalo tega moža brez njegove vednosti in brez njegove privolitve v to.

Kdo bi bil kriv temu, da se je vpisalo omenjenega Možino za Italijana, je prav lahka uganka.

Kot revizor je namreč fungiral pri nas v Trebčah pristni Kalabrež iz Vipave, ki slihi na ime Lavrenčič in ki je nekdanj imel čast prodajati pred cerkvijo sv. Antona novega božje podobice, sveče in slično. Kdo bi ne slutil, da je ravno ta pristni vipavski Kalabrež, ki je prodal za to, da je vdobil pri našem magistratu ne premastno plačano mesto, svoje prepričanje in svoj narodni ponos.

Mi Možini povsem verujemo, da se je stvar zgodila brez njegove vednosti in brez njegovega privolitja.

Opozarjamo na ta skrajno nezakoniti slučaj in ravnanje revizorja Lavrenčiča kompetentno oblast, ki naj izvoli vzeti zadevo na znanje, isto preiskati ter poštenega revizorja tudi pošteno kaznovati.

Kmetijska družba za Trst in okolico ima na razpolago še nekaj sadnih drevesc. Člani jih dodelo brezplačno na domu gosp. K a m u š č i č a, tajnika družbe — ulica Donatello pri sv. Ivanu. (Vrdela).

Poziv članom „Slovanske čitalnice“. Dne 2. aprila ob 8. uri zvečer vrši se v dvorani „Dreherjevi“ koncert Srbskega akademčnega pevskega društva „Balkan“ in to pod protektoratom bratskega društva „Srbske čitaonice“. Po koncertu bo komers. Z ozirom na to, da so sosebno letos o priliki slavlja petdesetletnice „Slovanske čitalnice“ bratje Srbi v velikem številu posetili vse naše prireditve, ter pokazali na ta način svoje zanimanje in svoje simpatije, ki jih gojijo do nas, obrača se tem potom podpisani odbor „Slovanske čitalnice“ z nujno prošnjo na vse svoje častito članstvo, da se v kolikor možno velikem številu udeleži koncerta Srbskega akademčnega društva

„Balkan“ dne 2. aprila ter tako bratom Sr-
bom vrne njihov mnogoštevilni obisk in
jim tako pokaže svoje priske simpatije in
bratska čustva.

Za odbor „Slovanske čitalnice“:
Dr. Egon Staré, Dr. A. Goljevšček,
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Iz zavoda sv. Nikolaja v Trstu. —
Veliko so pisali časopisi o tržaškem ljud-
skem šteju. Ob tej priliki so pokazali Itali-
jani vso smelost svojega narodnega fana-
tisma; Slovenci so pa tudi po večim —
žalibog, da ne vsi — pokazali svojo na-
rodno odločnost, čeprav je moral marsika-
teri trpeti zato dejansko izgubo. Med temi
pa so bile tudi slovenske služkinje, ki so
služile pri italijanskih in nemških rodbinah.
Mnoga dekleta so morala zapustiti
službo, ker niso hotela priznati tujega
jezika za svoj občevelni jezik. Kaj pa to
pomenja, kolika žrtev je to — to lahko
umeje le oni, ki pomisli, kako mora biti
pri srcu onemu dekletu, ki je imelo le nekaj
kronic plače in ki je sedaj v tujem kraju
brez službe in brez strehe!

Kraj pa, kjer so se dekleta navduše-
vala za pogumno nastopanje o priliki ljud-
skega popisovanja, je bil zavod sv. Niko-
laja. Pa ne samo o tem času, temveč že
dolga leta vzgaja to zavetišče slovenske
služkinje v tem smislu, preskrbuje jim poleg
tega službe ter jim daje potrebna navodila,
da ostajajo Slovenke ne samo po jeziku,
temveč tudi po svojem čistem
moralnem življenju! Če pa pomi-
slimo, da je od služkinj — kakor bodočih
žena in mater — odvisen tudi naš tržaški
naraščaj, potem moramo pripisovati temu
zavodu tem večji pomen.

Z malo odškodnino, ki jo dajejo de-
kleta, pa ni možno vzdrževati dru-
gih prostorov, ni možno preskrbovati hrane
in poravnati stroškov, ki jih imamo z
večernimi kurzi in ob različnih slučajih. Za-
našati se pač moramo na podporo rodo-
ljubnih Slovencev in Slovenk. Obračamo se
zato tem potom do vseh domačinov s
prošnjo, da se blagovolijo tuptam spom-
niti našega zavoda, ki stoji, kakor družba
sv. Cirila in Metoda, na braniku tržaškega
Slovenstva s tem, da varuje tisočem slo-
venskih služkinj njihov jezik in moralo. —
Prosimo vas vse, posebno pa vas, sloven-
ske žene, da nam pošljete kako denarno
podporo!

Svetoivanska CM podružnica upri-
zori v nedeljo, dne 2. aprila dramatično
predstavo „Šivilja“ v „Narod. domu“ v sv.
Ivanu. Opozorjamo že danes vse rodoljube,
naj se v častnem številu udeležijo predstave
ter da s tem pripomorejo do lepega mate-
rijalnega uspeha.

Da bo predstava dobra, nam jamčijo že
imena gg. igralcev: Ponikvarjeva, Grmekova,
Štoka in drugi. Poleg zavesti, da je vsak
udeleženec dal svoj „obol“ na altar domo-
vine, imel bo tudi par uric zabave.

Tržaška mala kronika.

Goljufiv težak. Ivan Vidali je pred
nekaj dnevi naprosil lastnika neke krčme v
ul. Lazzaretto, naj mu shrani dve srebrni
uri. Včeraj je Vidali šel po svoji uri, a glej
nekdo je bil tu že pred njim in je vzel uri
s seboj, češ da mu je to naročil on, Vidali.
Stikali so po goljufu in ga našli v osebi
težaka Filipa Fragiaco iz Pirana. —
Eno uro je zastavil, drugo je še imel pri
sebi.

Požar. V tretjem nastopu hiše št. 37
v ul. Nuova imajtrdka Križmančič & Breščak
skladnice za svoje manufakturno blago.
Predvčerajšnjem zvečer je tu iz neznanega
vzroka izbruhnil požar. Ognjegasci so ogenj
pogasili s pomočjo domačinov. — Škode,
ki je zavarovana je okoli 1000 K.

Sinoči, kmalu potem ko so zaprli
zalogo vina gg. Alberta Sandrini in Alojzija
Fonda v Rossinijevi ulici, je začel v omenjeni
zalogi goreti iz neznanega razloga. Gasilci
so pogasili ogenj v pol ure. Tvrda je bila
zavarovana. — Škode niso mogli še pro-
centiti.

Poneverjenje. Vsled ovadbe Marije
Požar, ki ima prodajalnic zelenjave v ul.
Campanile, je bil aretiran njen agent Peter
Trampuš, star 32 let, iz Gorice. Isti je
iztirjal več računov v imenu gospodinje, in
si pridržal denar. Bil je izročen deželnemu
sodišču.

„Pisana mati“. Agata Grassi, stara
33 let, iz Piedimonte v Italiji, stanujoča v
ul. Donata št. 21, ima pastorko imenom
Ano, staro 14 let. Pogostoma mora ta po-
slednja občutiti pest svoje brezsrčne mačehe.
Že lani je bila ta mačeha prijavljena oblast-
ni radi takega početja nasproti svoji pas-
torki. Toda Agati Grassi so vsi opomini
oblastni, naj človeško postopa s svojo
pastorko, vedno šli „skozi eno uho noter,
skozi drugo ven“. Včeraj je mačeha zopet ne-
usmiljeno pretepala svojo pastorko, ki se je
smilila več sonajemnikom v hiši. Le ti so
„pisano mater“ prijavili policiji in sinoči je
bila Agata Grassi aretirana. Izgovarjala se

je sicer, da je samo svarila svojo pastorko
in jej „dajala lepih naukov“, kakor dela to
s svojimi otroci. Na policiji pa jej niso ver-
jeli in so jo pridržali v zaporu.

Koledar in vreme. Danes: Modest
škof. — Jutri: Hugo šk.
Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne
+ 14° Cels. — Vreme včeraj: deževno,
zvečer lepo.

Vremenska napoved za Primorsko:
Oblačno s posamičnimi padavinami. Zmerni
vetrovi. V začetku slabo, potem bolje.

Društvene vesti.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“
javlja svojim članom, da priredi dne 30.
aprila t. l. cestno dirko za „junjorje“ na
progi Barkovlje—Miramar—Barkovlje. Km 7.
Maksimalen čas 18 minut. Dirka je pristopna
samo onim članom, ki niso še dirkali in ni-
majo nobenega darila.

Darila: I. srebrna pozlačena svetinja, II.
srebrna velika, III. srebrna srednja, IV. sre-
brna mala svetinja in došlim v maksimalnem
času bakrene svetinje. Darila so opremljena
s primernimi diplomami.

Upisnina znaša K 2.— za dirkača in jih
vsprejema od dne 5. aprila naprej do 27.
gospod Kranjc, kavarna „Minerva“ ulica
Acquedotto. — Zdravo! Odbor.

Tržaško podporno in bralno društvo
sklicuje za nedeljo popoldne ob 3. uri vo-
lilni sestanek. Vabimo člane, da se ga pol-
noštevilno udeležijo. Volilni odsek.

Naše gledališče.

„KORNEVILSKI ZVONovi“.

Lahko trdimo že danes, da bo nedelj-
ska predstava najznamenitejša v bogati le-
tošnji sezoni. Z vpriporitvijo te prekrasne
komične opere bomo lahko zadovoljni in
tudi ponosni nanjo.

Opera je polna krasnih melodij. Orke-
ster in zbor sta znatno povečana — v po-
sameznih prizorih nastopi do 60 oseb. Če
uvažujemo velike materialne žrtve „Drama-
tičnega društva“, da uprizori to prekrasno
delo, potem je naša dolžnost, da napolnimo
gledališče do zadnjega kotička.

Glavne vloge so v dobrih rokah, njihov
imena nam jamčijo za popoln uspeh.

Vstopnice se dobivajo pri vratarici
„Nar. doma“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Sinoči so z izbornim uspe-
hom ponovili Wagnerjevo opero „Mrak bo-
gov“. Danes odmor.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes opereta
„Turlupineide“.

EDEN. Varijetetna predstava.

DAROVI.

— Za CM družbo sta darovala Malen-
šek Janko in Babič Gregor po 1 K. Denar
je naložen v Trž. posojilnici in hranilnici.

— G. ca Anica Gregorič od sv. Marije
Magdalene daruje za tamkajšnjo podružnico
K 5.— namesto nagrade za najdeno uro.
Denar je odposlan na podružnico.

— Za CM ples daruje g. Josip Oreško
K 1.— in za podružnico pri sv. Mariji
Magd. K 1.—

Prvo svoto hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Iz Stanjela. Bralno-pevsko društvo
„Stanjel“ je sklenilo prirediti veliko spomla-
dansko veselico s petjem, igro in plesom.
Veselica se bo vršila dne 7. maja v krasno
opremljeni graščinski dvorani. Toliko na
znanje bratskim društvom. Ob tej priliki je
bil častni občan občine Stanjel, g. Anton
baron Sessler-Herzinger, imeno-
van tudi častnim članom našega društva.

Moška in ženska podružnica družbe
sv. Cirila in Metoda v Ajdovščini prire-
dita v nedeljo, dne 2. aprila t. l. dramatičen
večer v veliki dvorani g. Bratine. Uprizore
burko v treh dejanjih „Martin Smola ali
kinematograf“. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ivan Žnidaršič

je po kratki mučni boleznici nocoj mirno v
Gospodu zaspal.

Soproga Alojzija, hčerka Valerija in
sinček Ivan v imenu tudi drugih sorodnikov
javljajo potrjeni smrti to tužno vest vsem
prijateljem in znancem.

Pogreb drugega pokojnika se bo vršil
31. marca ob 4. uri in pol pop. iz hiše
žalosti ulica Belvedere 12.

TRST, dne 30. marca 1911.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALTANTON - TRST

Odlikov. tovarna sodovke in šampanjsko šumečih pokalic
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Rimu l. 1910.

Viljem Hribar

na Opčinah 191

naznanja cenj. odjemalcem da ima glavno zalogo za
bodočo sezono cevi (cilindrov) ogljenčeve kisline za pivo.
Priporoča se tudi za odjem pokalic in sodovke.
Za točno postrežbo se jamči.

Mnenje gosp. dra. E. Niesser-ja

vodja civilne bolnišnice nemškega reda v Tropavi

G. J. SERRAVALLO

Trst.

V tukajšnji civilni bolnišnici nemškega reda rabilo se je z dobrim
uspehom pri konvalescentih in malokrvnih Vaše ŽELEZNATO KINA-
VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo).

TROPAVA, 30. avgusta 1903.

Dr. E. NIESSER.

S. Hanibal Škerl

naznanja slav. občinstvu da je spet prevzel

svojo lastno pekarno v Sv. Ivanu pri Trstu na svoj račun.

Dobi se vsaki dan večkrat svež kruh, sladčice in moka iz prvih mlinov.
Za obilen obisk se toplo priporoča svojim prvim odjemalcem in drugim.

Postrežba na dom.

Simić & Co. - Trst

ul. S. Anastasio 8-10

OBAVLJA

Agenturske in komisij. posle

Bavi se s prodajo kolonijalnega
blaga in nakupom dež. pridelkov.

Nova čevljarnica v Rojano

Odprl sem v Rojano, via Montorsino
št. 15 novo čevljarnico, v kateri sprejemam
vsakovrstna naročila po meri in popravke.

Podružnica v Škorklji (S. Pietro 45).
Za obilno podporo se toplo priporočam
cenj. občinstvu udani

Avgust Tavčer.

Čevljarska zadruga v Mirnu

pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu via Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji pro-
dajalni VELIKO IZBERO vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke.
Dobi se tudi močne čevlje za delavce in težake vsake vrste in
lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave.
Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena.
Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne
zamude priti v nje prodajalno.

78

Pečatniki iz kaučuka

se izdelujejo najsolidnejše in najtančnejše samo v mehanični
delavnici

Tržaškega grafičnega zavoda

(Stabilimento grafico Triestino).

Telefon 742. TRST, Piazza della Borsa 13. Telefon 742.

Zaloga avtomatičnih numeracijev itd. za pečatnike.

Pošiljatve na deželo.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni. po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

— Ker pripade čisti dobiček naši prepotrebni šolski družbi, vabita k najobilnejši udeležbi združena odbora.

Tovarna sodovke in pokalic v Brancu. V Gorenji Branci je g. Dragomir Naberger otvoril tovarno sodovke in pokalic. Na občinstvu in posebno na gostilničarjih je, da podpirajo to novo podjetje.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Telovadno društvo Sokol“ s sedežem v Selu (pol. okraj Gorica).

Štrajk. V ponedeljek jutraj je začel štrajkati en del zidarjev, zaposlenih pri gradnji kapucinske cerkve. Ko so se predstavili na delo, so zahtevali povišče plače, in ker se jim ni ugodilo so pričeli štrajkati. Trdka (Mozetič) je brž najela druge delavce.

Delavci iz Italije že silijo čez mejo. Na krinski postaji jih pogledujejo ter pošiljajo nazaj vse dečke pod 14. in dekleta pod 18. letom če niso v spremstvu staršev, ali če se ne morejo izkazati, da so na poti k staršem.

Narodna prosveta bo imela svoj občni zbor dne 13. aprila ob 8. uri zv. v dvorani hotela pri zlatem jejenju.

Vesti iz Istre.

Šolski davek in šolske takse. Gospoda iz „junte“ (deželne odbora) so razkričali po novinah, da na polju šolstva postopajo dovolj pravičeno v primeri s kulturo in mero plačevanja davkoplačevalcev. Govore tako oni in ne sramujejo se, ker so tako vzgojeni. Naš narod po vsej Istri plačuje šolski davek, a vzlic temu je 12.000 otrok brez šole, a preko 4000 jih je, ki jih vzgaja naša šolska družba. Italijani vedo, da § 11. I. veli, da na enega učitelja je računati 100 učencev, vse eno pa pobirajo šolsko takso (6 kron na učenca), tudi če na enega učitelja pada nad 100 učencev. Polno in polno jih imajo na duš — ali nam ni nič pomagano z jeremijadami. Treba, da točno vodimo račune o vsem, kar se dogaja v Istri.

Iz Pazina. Kakor sem že javil, imamo v Pazinu na 96% Hrvatov in 4% Italijanov od 5 sodnikov — 3 Italijane in nobenega Hrvata. Čitavo v „Edinosti“, da eden Italijanov odide v Trst. Pričakujemo, da bo to pot justična uprava spoštovala zakon ter da nam pošlje semkaj Hrvata za sodnika. To zahtevamo na temelju zakona. A ravno za justično upravo mora biti ta normativen — pravilo in ne izjema.

Iz Trst. Dne 22. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku podpredsednika tukajšnjega pevsko-bralnega društva „Straža“, Antona Vizintini-ja (p. d. Čure). Pokojnika je zadela srčna kap na polju, ko je bil po svojem opraviilu. Zapustil je vdovo in 5 nepreskrbljenih otrok. Pokojnik je vžival simpatije v domačem kraju; to je pokazala dolga vrsta, ki se je na pogrebu pomikala za krsto. Kako pa ne, ko je bil pokojnik, odkar smo ustanovili pevski zbor, vedno med prvimi, ki so branili njega interes in čast. Prvi je bil, kjer se je šlo za napredek in omiko. V društvu je bil vedno odbornik do svoje smrti, torej celih 13 let. Društveni zbor mu je zapel v zadnji pozdrav: „Blagor mu“ in „Nad zvezdami“. Večnaja pamjat!

Smrtna kosa. V Podgradu je umrla dne 27. marca posestnica, gospa Marija Petrič. Pokojnici je bilo še 40 let in je bila vzgledna slovenska žena. P. v. m.!

In to naj bi bil vzgojitelj slovenskih otrok? Prejeli smo: Te dni ste objavili dopis, v katerem se učitelj na slovenski šoli v Kopru očita, da razširja nauk, da je narod treh, in da se baha, da on zastoni ne dela nič, češ, narod naj me plača, ako hoče, da bom delal zanj. Slovenska šola v Kopru je posledica načistejšega rodoljublja, najčistejšega idealizma. Temu primerno bi moral biti tudi učitelj na tej šoli prežet najčistejšim rodoljubjem, največjo ljubeznijo do naroda in največjim idealizmom.

Smatram zato, da je to, kar se je učitelju slovenske šole v Kopru v omenjenem dopisu očitalo, sojeno z narodnega stališča najhujše, kar se mu more očitati. Ne poznam tega gospoda, kakor ne poznam dopisnika. Ali z načinom, kakor se je mož odrezal v „Edinosti“ od 30 t. m., je potrdil, da so težke obdolžitve proti njemu resnične.

Če mož izjavlja, da je pripravljen braniti svojo čast le tedaj, še celo svojo lastno, ako mu se zagotovi, da dobi zato primeren honorar, moramo si lahko misliti, da tudi za narod ne stori ničesar brez — honorarja! Takih ljudi pa mi v Istri ne potrebujemo! Tak človek je v Istri nemožen. Zato pa naj oni, ki imajo oblast nad tem gospodom, gledajo, da ga spravijo čimprej v stran, dokler ne zastrupi s svojimi nazorji vsega ozračja, s katerim prihaja v dotiko.

Druge slovenske dežele

Dr. Štajmer, primarij kranjske deželne bolnišnice, je zaprosil za upokojenje. Dr. Štajmer, ki je načelnik kirurškega oddelka, je znan kot eden najboljših operaterjev, ki je s svojo spretnostjo že tisočim rešil živ-

ljenje. Zato bi bila za Kranjsko velika izguba, ako dr. Štajmer uresniči svojo namero, in zapusti mesto, na katerem je vspešno deloval celih 20 let.

Nemci in občinske volitve v Ljubljani. Tudi ljubljanski Nemci se pridno pripravljajo za občinske volitve, ki se bodo vršile 23. aprila. Za jutri v soboto sklicujejo shod, na katerem proglasijo svoje kandidate. Te vzamejo večinoma iz uslužbencev kranjske „Sparkase“, ker si trgovci in obrtniki iz lahko umljivih vzrokov ne upajo kandidirati.

Razne vesti.

Snežni viharji v Belgiji. Po vsej Belgiji so divjali v zadnjih dneh silni snežni viharji, ki so napravili veliko škodo. Železniške proge so bile zametene na metre visokim snegom in promet je bil na mnogih krajih oviran.

Tatinska nesramnost. Te dni je bil ulomljen urad državnega pravdnštva v Budimpešti! Bilo je odnešenih več knjig in vrednostnih predmetov. To je pač že višek vlomilske nesramnosti!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stol. Plača se takoj inšer. oddelku.

Iščem stanovanje 2 sobi, kuhinjo ali 1 sobo, 1 malo sobico in kuhinjo z vrtom v okolici Trsta. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod „Stanovanje 581“. 581

Udovec v 35. letu, z dvema otrokoma v državni službi, se želi poročiti z gosposi ali vdovo brez otrok od 26 do 33 let starosti. Imela naj bi par sto kron. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod „Dobro srce 1000“. 582

Piacist, dobro upeljan pri privatnih uradih, trgovcih na drobno, gostilnah, kavarinah se išče za prodajo nekega izdelka, katerega se mnogo proda, proti dobri proviziji. Reflektuje se samo na resno osebo z dobrimi referencami. Pisati na „Lux“ inšer. odd. Edinosti. 576

Šivalni stroj se proda za kron 40. Ulica Cologna 13, II. nad. 627

Kdor hoče kupiti gostilne, kavarne, prodajalnice likerjev in druga podjetja, najemščine hiš, dvorcev, v mestu in zunaj, naj se obrne s polnim zaupanjem na Hermana Kolaršič, Caffè Corso 9—11, 3—6. Telefon št. 825. 567

Gostilna in hiša oddaljena 20 minut od železnice z mebliranimi sobami, 1000 sežnjev, 1 vrt in zemljišče, 2 vodnjaka, krasen razgled na morje, se proda radi umaknitve po ugodni ceni kron 22.000, plačilo po pogodbi. Obrniti se na Kolaršiča, kavarina Corso. 568

Državni uradnik, jako resen značaj, se želi seznaniti s starejšo gosposi ali vdovo brez otrok, v svrhu prirejanja skupnih izletov. V slučaju medsebojnega sporazumljenja zakon ni izključen. Samo resne ponudbe naj se pošljejo pod naslovom „Vzajemnost“ na ins. oddelku lista Edinost. 617

Raznovrstne hiše in posestva v mestu in okolici so naprodaj pod ugodnimi pogoji. Zglasiti se je pri g. Grebencu, hišnem upravitelju v „Narodnem domu“. 487

Hiša z vrtom v bližini postaje Boršt se prodaja pod ugodnimi pogoji. Zglasiti se pri Giannacopulo, Piazza Barriera vecchia št. 7. 528

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Doktor išče osebo za dnevno razgovorjanje (konverzacijo) v slovenskem jeziku od 7. do 8. jutraj. — Ponudbe pod „Doktor“ št. 572. 572

Proda se takoj 200 km dog (parketov) po zelo nizki ceni. Več v gostilni pri Mičelu na Opčinah. 573

Sprejmeta se 2 delavca-mizarja. Plača po dogovoru. — Naslov: Gostilna pri Mičelu na Opčinah. 574

Moške obleke za odrasle in za otroke, dežniki, kl. buki, prodaja na mesečne ali tedenske obroke. Levi, Trst, ul. Antonio Caccia št. 6, I. nadst. (v bližini Barriere v.). Edine zmerne cene. Mali obroki. 448

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5 Trgovina jestevin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Eldovec

Postrežnico iščem za več ur na dan, — Via Luigi Galvan 1, pritičje na desno. 700

: Ignazio Potocniq :

Ulica Riborgo 28, vogal ul. Beccherie.

VELIKA IZBERA

izgotavljenih moških oblek za odrasle in za dečke; specialiteta: volneni in platneni kostumi, jopice iz alpagasa.

Velika izbira blaga za moške.

Izdelujejo se obleke po meri. — Cene, da se ni bati konkurence.

Izgotovljene obleke za moške Ali' Artigiano
Velika izbira močnih hlač, in otroke
srajc itd. za delavce. 61
TRST, ul. Arcata št. 9
vogal ul. Sapone

Carlo Rasem
manufakturna trgovina
vogal via Conti TRST vogal via Conti
via Sette Fontane šte. 42.

Specialiteta: perilo za moške in ženske, konfekcije za gospe in otroke. — Perkali, panama, batist, saten, piquets, trliž, platno, čipke, vezene, obrobki, svil. predmeti in razno. Krila, predpasniki, nogavice, majke, srajce, ovratniki, ovratnice, drobnarije itd. itd.

Na obroke! **JAKOB DUBINSKY** Na obroke!
TRST — ulica dell' Olmo šte. 1, II. nadstropje — Trst
Velika izbira izgotovljenih oblek za gospe in manufakturnega blaga
ter moške in ženske suknje. 167
UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

A. Tosoratti
Via Maicanton št. 4
Prodaja po cenah brez konkurence.
Zaloga posteljnega perila, izdelanega. Volnene odeje iz bombaževine, zarobljene v lastni tovarni, peresa iz Chile, Lawntennis iz bombaža, fuštanji barvani, perkali, zefir za srajce in obleke. Volneno blago za ženske obleke, maje iz volne, bombaže barvane za odrasle in otroke izbor drobnarij, žimo za žimnice, zavese itd.

Zupanstvo v Prvačini vabi svoje občinarje, bivačaje najmanj 10 let v Trstu, ki želijo brezplačno doseči domovinsko pravico tržaško, da se oglašajo vsako popoldne od 6.—7. ure pri A. Laneve, kazenskemu zagovorniku v Trstu, Scala, al Belvedere št. 4, I. 380

Josip Semulč
TRST, ulica dell' Istituto št. 5
Priporoča slav. občinstvu SVOJO PEKARNO in SLADČIČARNO, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovrstne sladčice. Moka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekl. Postrežba tudi na dom.

Kupujte „Nar. kolek“!

Najbolj varno naložen denar! Največja slov. hranilnica!

Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad 564 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov kron.

REZERVNI ZAKLAD nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica Ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici št. 3

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2% brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Denar in knjižnice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po č. kr. deželni vladi, izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.

Za varčevanje ima lične **DOMAČE HRANILNIKE**, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5%, in proti poplačevanju dolga pa najmanj 1/4%. Dolžnik pa more svoj dolg poplačevati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Na Opčinah!
Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče td. td.
Ima zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja iz Trsta, Corso 49
Sprejema naročila pogrebov itd. itd.
JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst
Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blago izvrstno in cene zmerne.